

Φωτιά: επιπτώσεις στα χερσαία οικοσυστήματα και μέθοδοι αποκατάστασης

Σκοπός της εργασίας είναι η παράθεση των αρνητικών επιδράσεων στα χερσαία οικοσυστήματα με εστίαση στον παράγοντα φωτιά καθώς επίσης και οι βασικότερες μέθοδοι αποκατάστασής τους.

Κάποιες βασικές αιτίες που επιρρεάζουν αρνητικά τα χερσαία οικοσυστήματα:

- *Η αποψίλωση*
- *Η υπερβόσκηση*
 - *Τα ορυχεία*
 - *Τα λατομεία*
- *Τα φυτοφάρμακα*
 - *Η φωτιά*

Φωτιά

Πυρκαγιές συμβαίνουν όταν συνυπάρχουν τα απαραίτητα στοιχεία που είναι:

- Οξυγόνο
- Καύσιμο υλικό
- Θερμότητα

Συμπεριφορά της φωτιάς είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιδρά η φωτιά στα καύσιμα τον καιρό και την τοπογραφία

Αίτια:

- Φυσικά
- Εκούσια ανθρώπινα
- Ακούσια ανθρώπινα

Επιπτώσεις

- Η ανταπόκριση της βλάστησης στη φωτιά ποικίλει σημαντικά μεταξύ των διαφορετικών ειδών και εξαρτάται από τους διάφορους παράγοντες της φωτιάς(ένταση, διάρκεια, εποχή), από φυσικούς και κλιματικούς παράγοντες (καύσιμη ύλη, καιρικές συνθήκες, τοπογραφία) καθώς και βιολογικούς παράγοντες.
- μπορεί να έχει επιδράσεις στις φυσικές και χημικές ιδιότητες του εδάφους
- Η φωτιά επιδρά και στην πανίδα του εκάστοτε βιοτόπου και οι επιδράσεις είναι ανάλογες της τοπογραφίας, των ειδών και των κλιματικών συνθηκών.

Αποκατάσταση:

Η αποκατάσταση του καμένου φυσικού δασικού οικοσυστήματος πρέπει να αντιμετωπίζεται άμεσα και πάντα υπό το πρίσμα της επιστημονικής αειφορικής διαχείρισης και ποτέ ευκαιριακά

Τα προτεινόμενα από ειδικούς επιστήμονες μέτρα είναι τα εξής:

- Τα Δασαρχεία των περιοχών πρέπει να φροντίσουν άμεσα για την κήρυξη αυτών των εκτάσεων ως αναδασωτές, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα και προτεραιότητα στις προστατευόμενες περιοχές
- Υλοποίησης αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων που είναι η αντιμετώπιση της διάβρωσης του εδάφους και της δημιουργίας πλημμυρών από επιφανειακή απορροή και φερτά υλικά, κυρίως σε θέσεις με μεγάλες κλίσεις.
- Σύνταξη Εδαφολογικών Μελετών καθώς και Μελετών Αναδάσωσης
- Οι καμένες περιοχές απαιτούν ιδιαίτερη προστασία και φύλαξη. Απαραίτητο μέτρο είναι η Έκδοση Δασικών Απαγορευτικών Διατάξεων βοσκής, θήρας ακόμα και εισόδου οχημάτων

Φωτιά στη Μεσόγειο

- Η φωτιά είναι το κύριο αίτιο καταστροφής στις χώρες της Μεσογειακής λεκάνης. Αντανακλώντας το επικρατών κλίμα με τις μεγάλες καλοκαιρινές ξηρασίες, τα Μεσογειακά δάση συχνά χαρακτηρίζονται από είδη εξαρτώμενα από την παρουσία της φωτιάς στον αναπαραγωγικό τους κύκλο

Αίτια και αποτελέσματα

- ▶ Οι φωτιές στη λεκάνη της Μεσογείου καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις κλιματικές συνθήκες
- ▶ Ο άνεμος είναι ένας άλλος κλιματικός παράγοντας που επηρεάζει τον κίνδυνο φωτιάς.
- ▶ Φυσικοί παράγοντες όπως οι κεραυνοί μπορούν να προκαλέσουν φωτιές, αλλά μεγάλος αριθμός προκαλείται από ανθρώπους.
- ▶ Τέλος, υπάρχουν φωτιές που προέρχονται από άτομα για λόγους ιδιοκτησίας ή για αλλαγή της κατηγοριοποίησης χρήσης του εδάφους.
- ▶ Σημαντική πηγή φωτιάς είναι οι βοσκοί, που καίνε μέρος του δάσους και βοσκοτόπων για να δημιουργήσουν χώρο για τη βόσκηση των ζώων.

Πρόληψη

Οι διαδικασίες πρόληψης μπορούν να διακριθούν σε δύο σημαντικές κατηγορίες :

- αυτές που απευθύνονται στον άνθρωπο και
- αυτές που στοχεύουν στη μετρίαση της ανάφλεξης των δασικών πηγών.

Καταστολή

Περίπου 30000 εργαζόμενοι κινητοποιούνται για διαδικασίες πυρόσβεσης κάθε καλοκαίρι στην περιοχή της Μεσογείου ενώ σε περίπτωση επιδείνωσης των συνθηκών μπορεί ο αριθμός να φτάσει τους 50000 και να περιληφθεί συμμετοχή των στρατιωτικών δυνάμεων.

➤ *Θεσμοί, ευθύνες και ρόλοι*

Δύο γενικά συστήματα μπορούν να περιγραφούν εντός των χωρών της Μεσογείου, όσο αφορά την προστασία από δασικές φωτιές:

- Ένα σύστημα στο οποίο η δασική υπηρεσία είναι υπεύθυνη για την πρόληψη φωτιάς και έλεγχο

- Και ένα μικτό σύστημα στο οποίο η δασική υπηρεσία είναι υπεύθυνη μόνο για την πρόληψη φωτιάς και η πυροσβεστική αναλαμβάνει τις διαδικασίες καταστολής.

➤ *Συνεργασία*

Αρκετές Μεσογειακές χώρες έχουν δημιουργήσει σχέσεις συνεργασίας

καθώς το πρόβλημα των πυρκαγιών είναι πολύ μεγάλο για να ελεγχθεί σε ατομικό κυβερνητικό επίπεδο.

Είναι ένα πρόβλημα της Μεσογείου που ωστόσο θεωρείται ως υποενότητα των υπό μελέτη θεμάτων

➤ *Συμμετοχή της κοινότητας*

Ανάγκες και περιορισμοί

- ✓ Οι Μεσογειακές χώρες μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά όσο αφορά τις δασικές πυρκαγιές και τα οικολογικά και κοινωνικοοικονομικά τους χαρακτηριστικά. Μία ολοκληρωμένη προσέγγιση είναι αναγκαία τόσο για το σχεδιασμό του δάσους όσο και για τη διαχείριση δασικών πυρκαγιών.
- ✓ Δυστυχώς, η συνεργασία μεταξύ των μεσογειακών χωρών σε ζητήματα φωτιάς είναι πολύ περιορισμένη
- ✓ Αν και το Κέντρο Ερευνών της Ε.Ε. διατηρεί μία βάση δεδομένων για τα κράτη μέλη, μία κοινή βάση δεδομένων για όλες τις Μεσογειακές χώρες είναι ακόμα απύσασα. Δεδομένα εκτός της Ε.Ε. είναι διασκορπισμένα, χωρίς συνάφεια και δύσκολα στην επεξεργασία.
- ✓ Σαν αποτέλεσμα, η ανάλυση άμεσων και έμμεσων επιδράσεων των δασικών πυρκαγιών είναι σε πολύ προκαταρκτικό επίπεδο, αποτυγχάνοντας να προσδιορίσει και να εκτιμήσει το πραγματικό βάρος που τίθεται στην οικονομία και την κοινωνία από τις δασικές φωτιές.
- ✓ Έρευνα σχετικά με τις δασικές φωτιές διεξάγεται σε μερικές χώρες, αλλά τα αποτελέσματα δεν μεταφέρονται μέσω συναντήσεις ειδικών και ανταλλαγής πληροφοριών.
- ✓ Τα δάση δεν θεωρούνται ως κοινό καλό που έχει ζωτική σύνδεση με την τοπική οικονομία αλλά, οι κοινωνίες δεν αισθάνονται ως μέρος της διαχείρισης των δασών.
- ✓ Δεν προωθείται όσο θα έπρεπε η βασική γνώση για την αξία των δασών

- ✓ Μία διοικητική διαχείριση στο θέμα των πυρκαγιών απουσιάζει. Η αντιμετώπιση δασικών πυρκαγιών εκλαμβάνεται στις περισσότερες περιπτώσεις ως αντίδραση σε μια φυσική καταστροφή, ανεξάρτητη από τις πραγματικές αιτίες και τις τακτικές κ πολιτικές διαχείρισης.
- ✓ Οι τακτικές άλλων τομέων(π.χ. γεωργία, τουρισμός, αστική ανάπτυξης μπορεί συχνά να συνεισφέρουν φωτιές και να αυξήσουν την αίσθηση αποσύνδεσης των κοινοτήτων από τα δάση
- ✓ Η δασική πολιτική είτε σε εθνικό επίπεδο είτε στην Ε.Ε. επικεντρώνεται στις περισσότερες περιπτώσεις στην παραγωγή, και οι δασικές φωτιές συνιστούν μόνο ένα μικρό μέρος, παρά τη σημασία για τα δάση της περιοχής. Στις περισσότερες χώρες και δάση και η δασοκομία είναι το μικρότερο μέρος μιας ευρείας αγροτικής πολιτικής.

ΤΕΛΟΣ